

**Záznam z 19. jednání pracovní komise
předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí
k lobbingu**

konané ve středu 15. ledna 2020 od 10:30 hod.
v budově Ministerstva spravedlnosti, místnosti č. 108

Přítomní členové:

Mgr. Matej Blažek, předseda, Ministerstvo spravedlnosti, Oddělení boje proti korupci
JUDr. Pavla Belloňová, Ph.D., Ministerstvo spravedlnosti, Odbor legislativní
PhDr. Radim Bureš, Ph.D., EY
Mgr. et Mgr. Tomáš Hudeček, Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran
Mgr. Radana Kubová, Ph.D., Úřad vlády ČR
PhDr. Karel Škácha, Nadační fond proti korupci
Ing. Petr Vymětal, Ph.D., Vysoká škola ekonomická v Praze
PhDr. Václav Nekvapil, Ph.D., APAA

Omluvení členové s náhradou:

Mgr. Josef Karlický, Frank Bold (Rekonstrukce státu) → Mgr. et Mgr. Lukáš Kraus

Přítomní hosté:

JUDr. Jiří Kapras, Ministerstvo spravedlnosti, Odbor střetu zájmů a boje proti korupci
Mgr. Bc. Dalibor Fadrný, Ministerstvo spravedlnosti, Oddělení boje proti korupci
Mgr. Jan Broz, Ministerstvo spravedlnosti, Odbor legislativní
Bc. Jakub Černý, Frank Bold (Rekonstrukce státu)
Mgr. Johana Trešlová, Ministerstvo spravedlnosti, Oddělení boje proti korupci
Mgr. Kristína Sedláčková, Ministerstvo spravedlnosti, Oddělení boje proti korupci

Omluvení členové:

Mgr. Marcel Wohlgemuth, Ministerstvo vnitra

Zahájení jednání

V úvodu jednání přítomné přivítal Matej Blažek, předseda pracovní komise a pracovník Odboru střetu zájmů a boje proti korupci (MSp) a konstatoval, že pracovní komise je v počtu 9 přítomných členů usnášeníschopná. Všem přítomným představil již předem rozeslaný program jednání.

1) Informace o postupu návrhu zákona o lobbování a návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o lobbování (návrhy zákonů) v Poslanecké sněmovně

Matej Blažek (MSP) přítomné informoval o postupu návrhu zákona o lobbování a tzv. změnového zákona v legislativním procesu ve druhé polovině roku 2019 (chronologicky):

- Vláda oba návrhy schválila dne 30. 7. 2019;
- Poslanecké sněmovně byly předloženy 21. 8. 2019;
- Na konci srpna uplatnili poslanec Feri a poslankyně Kovářová pozměňovací návrhy k návrhu zákona o lobbování týkající se zahrnutí prezidenta republiky mezi výčet lobbovaných;
- Návrhy byly dne 15. 11. 2019 projednány v Pracovní skupině předsedy Poslanecké sněmovny Radka Vondráčka pro posouzení legislativy v otázkách protikorupčních opatření;
- Návrhy jsou ke dni 15. 1. 2020 zařazeny na program jednání 40. schůze Poslanecké sněmovny, která začíná od 21. 1. 2020.

Karel Škácha (NFPK) se tázal na důvody rozhodnutí vlády o vypuštění prezidenta republiky z okruhu lobbovaných osob, přičemž poukazoval na to, že Legislativní rada vlády naopak prezidenta mezi výčet lobbovaných zařadit doporučila. Současně se zeptal, zda je možné po vládě požadovat vysvětlení a do jaké míry jsou závěry z pracovní komise k lobbingu pro vládu validní.

Reagoval Matej Blažek a Dalibor Fadrný (oba MSP) v tom smyslu, že politické důvody rozhodnutí vlády nejsou známé; současně Dalibor Fadrný (MSP) uvedl, že prezident republiky není ze své funkce podle Ústavy odpovědný, tudíž by povinnost pro prezidenta republiky vyplývající ze zákona o lobbování byla toliko deklaratorní. Dále informoval, že závěry pracovní komise jsou validní zejména pro Radu vlády pro koordinaci boje s korupcí, jejíž je pracovní komise k lobbingu poradním orgánem.

2) Informace o projednání návrhů zákonů v Pracovní skupině předsedy Poslanecké sněmovny pro posouzení legislativy v otázkách protikorupčních opatření

Informaci v rámci druhého bodu programu podal Dalibor Fadrný (MSP). Uvedl, že v Pracovní skupině předsedy Poslanecké sněmovny pro posouzení legislativy v otázkách protikorupčních opatření byla diskutována stanoviska zástupců jednotlivých poslaneckých klubů, Rekonstrukce státu, Transparency International – Česká republika, APAA a Svazu měst a obcí ČR s tím, že převažoval jejich akcent na rozšíření věcné působnosti i na další oblasti, např. veřejné zakázky, dotace, nominace a další a současně s tím byly mezi lobbované zařazeny i zástupci krajů a obcí.

3) Podrobné teze Rekonstrukce státu k návrhu zákona o lobbování

V rámci třetího bodu představil zástupce Rekonstrukce státu Jakub Černý Podrobné teze Rekonstrukce státu k návrhu zákona o lobbování. Jakub Černý (Rekonstrukce státu) dále prezentoval náměty k návrhu zákona o lobbování, které pracovní skupina následně diskutovala, jednalo se například o definici lobbování a lobbisty, námět na rozšíření regulace o oblast veřejných zakázek či zprávy lobbistů a lobbovaných (a jejich periodicitě). V rámci tohoto bodu se pracovní skupina věnovala dále otázce případného rozšíření na krajskou (a obecní) úroveň.

Zástupci Rekonstrukce státu navrhovali širší definici lobbování tak, aby byly zahrnuty všechny formy lobbingu včetně lobbingu ve veřejném zájmu či zájmu obecně zřejmém a aby byla odstraněna nejistota povinných subjektů. Jiří Kapras (MSP) uvedl, že navrhované rozvolnění definic by vedlo k nejistotě adresátů právních norem, což je v rozporu s požadavky na srozumitelnost a předvídatelnost právních předpisů.

V navržené podobě regulace neřeší oblast veřejných zakázek, což vnímali někteří členové jako problém. Tato otázka byla dále diskutována. Jiří Kapras a Dalibor Fadrný (oba MSP) uvedli, že veřejné zakázky reguluje zákon o zadávání veřejných zakázek a že do zákona o lobbování tato problematika nepatří, tím spíše, že návrh cílí výlučně na legislativní proces a tvorbu koncepčních dokumentů.

Pokud jde o zprávy lobbistů a lobbovaných, zástupci Rekonstrukce státu a APAA argumentovali přílišnou administrativní zátěží pro povinné subjekty. Zejména ve vztahu k lobbistům uváděli, že není dobře možné hlásit jednotlivé lobbistické kontakty a evidovat jejich obsah. Navrhovali proto tento institut nahradit tzv. deklarací zájmů lobbistů v registru při zachování lobbistické stopy.

Jiří Kapras (MSP) zmínil jako možnou kompromisní variantu zachování zpráv lobbistů za současného omezení rozsahu uváděných informací. Za rozumné považuje k tzv. deklaraci zájmů alespoň povinnost evidovat kontakty, k nimž v rámci lobbování dochází (případně potom v jaké věci).

Tomáš Hudeček (ÚDHPSH) nepovažuje administrativní náročnost pro lobbisty za nepřiměřenou – advokáti evidují svou činnost obdobně. Dále označil data (rozuměj datumy) ze schůzek za klíčová pro to, aby mohl úřad vykázané kontakty lobbistů a lobbovaných kontrolovat (spárovat).

Matej Blažek (MSP) doplnil, že zprávy lobbistů a lobbovaných jsou jedním z klíčových pro-transparentních opatření, které mohou významem způsobem přispět ke zvýšení veřejné kontroly.

Tomáš Hudeček (ÚDHPSH) se dále vyjadřoval k periodicitě podávaných zpráv, přičemž se vyjádřil pro kompromis mezi čtvrtletní a roční periodicitou. Zároveň upozornil na konec roku jako vytíženého období pro úřady. Roční periodicita, kterou navrhoval Václav Nekvapil (APAA), je ze strany zástupců předkladatele považována za příliš dlouhou.

V diskuzi k možnému rozšíření osobní působnosti návrhu na krajskou úroveň (případně obecní úroveň) zaznělo, že by se tak regulace týkala nepřiměřeného počtu povinných osob (odhadem až 60.000).

4) Stanovisko Asociace Public Affairs Agentur k návrhu zákona o lobbování a návrhu tzv. změnového zákona

V rámci 4. bodu jednání Václav Nekvapil (APAA) krátce představil stanovisko Asociace Public Affairs Agentur (APAA). Vzhledem k tomu, že některá z témat ve stanovisku uvedených se překrývala s prodiskutovanými tématy v předchozím bodu, pracovní skupina se podrobněji zabývala institutem lobbování prostředníka – to označil Václav Nekvapil (APAA) za nadbytečné a navrhol jej vypustit. Zástupci předkladatele však uvedli, že navrhovaná konstrukce svoje opodstatnění v textu má.

Z dalších témat byly okrajově diskutovány i práva lobbistů, se kterými návrh regulace nepočítá. Jiří Kapras (MSP) za předkladatele uvedl, že zvláštní práva lobbistů nejsou v návrhu zákona o lobbování zakotveny, to však nikomu nebrání v iniciativách k pozměňovacím návrhům.

Celé stanovisko APAA, ani všechny teze Rekonstrukce státu se v rámci jednání nepodařilo prodiskutovat, proto Matej Blažek (MSP) předběžně avizoval další jednání.

5) Informace předsedy pracovní komise o průzkumu k regulaci lobbingu v ČR mezi akademickou právníkou obcí

Matej Blažek (MSP) přítomné informoval o proběhlém dotazníkovém šetření mezi akademickou právníkou obcí týkající se regulace lobbingu, které uskutečnil v rámci diplomové práce v roce 2018. Závěry z poskytnutých odpovědí považuje za zajímavá i pro členy pracovní komise, proto jim pro informaci elektronicky zaslal konsolidované odpovědi včetně grafů obsažené v závěrečné zprávě z tohoto průzkumu.

6) Různé

V posledním bodě jednání zmínil Matej Blažek (MSP) monitoring médií k regulaci lobbingu, který každých 14 dní připravuje pro interní potřeby Oddělení boje proti korupci. Členům pracovní komise nabídl jeho pravidelné zasílání.

Ukončení jednání

Matej Blažek (MSP) jednání komise v 12:35 hod. ukončil a všem přítomným poděkoval za účast.

Zapsáno: 16. ledna 2020

Zapsal: Matej Blažek